

Holocaustforskere frygter mundkurv

anklager: To prominente holocaustforskere skriver i en bog, at polakker deltog i folkedrab på jøder under holocaust

Warszawa 1943. Den jødiske ghetto ødelægges. En gruppe jøder føres væk af tyske soldater. Tre millioner af de seks millioner jøder, som nazisterne dræbte under krigen, var polske jøder. To professorer har skrevet en bog, som fortæller om polakker, der hjalp nazisterne med folkedrabet. Professorerne er anklaget for bagvaskelse. De og andre historikere frygter, at sagen kan ende med at gøre det svært at forske i Holocaust i Polen. Foto: Ritzau Scanpix

WARSZAWA: To fremtrædende historikere i Polen får deres dom i en kontroversiel sag, der i forskerkredse skaber bekymring for ytringsfrihed, når der forskes i Polens fortid.

Klip fra Nordjyske Stiftstidende 09.02.2021

Historikerne har skrevet bogen "Natten uden ende".

Den dokumenterer tilfælde, hvor katolske polakker deltog i folkedrab på jøder under Nazitysklands besættelse af Polen i Anden Verdenskrig. Dommen i sagen ventes at falde tirsdag.

Den kommer på et tidspunkt, hvor der er et betændt klima, når det gælder forskning i Polens fortid.

Kritikere beskylder regeringen for at hvidvaske Polens historie og for at tilskynde akademikere til at lade være med at forske i sager om muligt samarbejde med nazisterne.

De to forskere, der er på anklagebænken, er professor Barbara Engelking, formand for Polens Internationale Auschwitzråd, og professor Jan Grabowski fra universitetet i Ottawa, Canada.

Yad Vashem, holocaustmuseet i Jerusalem, fordømmer, at de to forskere overhovedet er i retten.

- Det er et angreb på bestræbelserne på at finde et fuldt og afbalanceret billede på holocausthistorien, siger museet i en erklæring.

- Det svarer til et alvorligt angreb på fri og åben forskning.

Den holdning deles af mange jødiske organisationer og forskere på begge sider af Atlanterhavet, herunder de to anklagede professorer.

Sagen er rejst af en niece til den afdøde Edward Malinowski. Under krigen var han borgmester i landsbyen Malinowo i det nordøstlige Polen. Niesen hedder Filomena Leszczynska. Hendes sag støttes af en organisation, der hedder Anti-Defamation League.

Den bekæmper æreskrænkelser og "forsvarer Polens gode navn" og må ikke forveksles med den jødiske amerikanske lobbyorganisation, der hedder det samme og arbejder mod krænkelser af jøder.

I bogen skriver de to professorer, at borgmesteren kan have været indblandet i en lokal massakre, som tyske soldater begik mod 22 jøder. Niesen siger, at det var helt modsat. Hendes onkel hjalp faktisk jøder.

Men "udeladelser" og "metodiske fejl" i bogen har skadet onklens omdømme, og nu kræver hun en erstatning på 165.000 kroner og en formel undskyldning bragt i Polens medier.

Maciej Swirski, leder af Anti-Defamation League, siger, at professorerne "skader alle polakker".

- Det er et forsøg på at skabe en konsensus om, at alle polakker er medskyldige i Holocaust, siger han.

Sagen retter søgelyset på det forhold, der var mellem Polens katolikker og jøder under krigen. Det var en kompleks periode, hvor polske katolikker både kunne fordømme og beskytte en jøde på samme tid.

Professor Engelking mener, at det egentlige formål med sagen er at stille spørgsmål ved de anklagedes troværdighed. Det skal fratage andre lysten til at forske i Polens holocausthistorie.

- Det er meget farligt for ytringsfriheden, siger hun.

I 2018 vedtog Polens regering en lov, der forbyder alle at sige, at Polen var medskyldig i de forbrydelser, som blev begået af Nazityskland på polsk jord. Der var en strafferamme på op til tre år for at bryde loven.

Det udløste et internationalt ramaskrig, så den lange fængselsstraf blev droppet.

Under Tysklands besættelse af Polen fra 1939 til 1945 blev seks millioner polakker dræbt, herunder tre millioner jøder./ritzau/